

هه راسان

قادر عه لی خان
(بوکان)

کات له نیوهی شهو تیپه ریوه، خهوم لی زراوه. ئالۆش نووستنه که هی لی حه رام کردووم، ئه وهندهم خو هه لکراندووه نازای ئه ندامم خوینی لی ده چۆری، خوین پیخه فه که می خووساندووه. ئه سپیی له شم په بیگ زیاتر ده بن. جیویانه که شم دۆلدره، نازانم ئه وه موو ئه سپییه له کوپوه هه لقوقیون. یه خه ی کراس و پزووی پاتۆله که شم هه ر جمه ی دی، خهون و بیداریم تیکه لاون، له نووستن و به خه بهر بوونم به گومانم. تاو تیک خهوی ناخۆش، جار تیکیش ئالۆش و خو هه لکراندن. یه ک له به ک به سامترن. له هه یچ کامیاندا هه ست به ئاسو دهیی ناکه م، خهوی هاشه و پاشه زراویان بردووم. «ئه سپییکی ره شی قه ترانی هه لیگرتووم، وه ک با ده مرفیئین، ئه سته مه راهه ستانی، ترس و دله خورپیی گلان ریکم ده کوشی، وه ک پینه به زینه که وه ده نووسیم، ده رزی ترس په نه کانی به له غاوی ئه سپه که وه دادووریوم. دوو گورگی برسی ره پییان ناوین، ده میان گه زیک داچهریوه، لیک به لاله غاوه یاندا شو ریوته وه، لیمان نزیک ده بنه وه و جار جار ده میان ده گاته پاشه لی ئه سپه که، جووته و جیفیکی ئه سپه که دووریان ده خاته وه، له پر خو ی ده کیشیته نیو باغیکی چر، شه پلاغه ی چل و پوترکی دار به سنگ و به رۆمدا ده درین، ته ویلم به سنگی داریکدا ده درین، خوین به ده م و لووتدا فیچقه ده کا، چاوه کانم له کالان دینه ده ری، نازار ده متاسین، په نه کانم هیزی راگرتنی له غاوه که ی نامین، وه ک تهرمیکی بی گیان ده گلیم، گورگه کان تیم رۆدین، جه سته م هه لده درن، هه ر په لیکم به ده م یه کیانه وه یه، گوشت و خوینم له گه ل خو ل و خاشاک لیک ده درین» له ژیر ته وریمی ترسیکی به سامدا راده چهنم، ئاره قه هه موو له شمی خووساندووه، لیوه کانم له چه ند لاره هه لده پیشکو و قهرتماخه ده به ستن، به بیزاریی هه وه جی و بانه که م به جی دیلم، هه ست به قورساییه کی له راده به در ده که م، به ده سته کوتی کلپه که

دەبینمەو و گولۆپەکه هەلەدەکهەم. چاویک بە دیوار و میچی ژووڕەکهەمدا دەگێڕم، لە چاوی خۆم بە شکم، پێم وایە چاوەکانم ڕەشکە و پیشکە دەکەن، هەلیان دەگۆم و دیسان چاویکی دی پێدا دەگێڕم، نا بە هەلەدا نەچووم، راستە! ژووڕەکهەم پر بوو لە سربە و فسقنج و قالۆنچە، بن میچ و دیوار ڕەش داگەراون، هەر پێ هەلەدێنمەو هەشت نۆ دە دانەیان لەژێر پێمدا جیقیقان دەردی. جریکە جریکی سربە لەوانە یە میشکی سەرم هەلگرتی، دەهری دەبم، یەک بەخۆم هاوار دەکهەم، سربەکان، قسقانجەکان، قالۆنچەکان، ئەسپێکان، بۆ لیخەم نابنەو؟ خەوتان، ژیانان، پێخەفتان، مالتان لی تال کردووم، دە پرۆن ژووڕەکهەم، مالهەم بۆ چۆل کەن. وەنیویان دەکهەم، دەست دەکهەم بە پێشیل کردنیان، ئەو دە، ئەو بیست، ئەو سەد، ئەو هەزار، هەر دەبانکوژم کۆتاییان نای، تا قولاپەم لە خۆینی کەسک و سوور ڕۆدەچی، دلم بەیە کەدا دی و پەرۆش دەکهەم. هەست دەکهەم بەهەر هیلنجیک بەشیک لە ئەندامەکانی دەرووم بەزارمدا دێنە دەری، ڕشانەو و خۆین سەرتاپای سواخ داوم، سەرم لە گێژەو دی، دەلیی لە بیژنگیان ناوم، دلم دەبووریتەو و بەلادا دیم، لە ناکاویکدا دیمەو سەر خۆ، وەک فێگرتوو، دەردەپەرە دەری و دیمە کۆلان، گرمە ی ماشین و هاواری دەس فرۆشەکان پێم دەلین ڕۆژە، وا دیارە بەشیک زۆری شەویم بەبێ ناگایی تێپەر کردوو، تۆزیک خەست ئاسمانی داگرتوو، دەلیی هەتاو لە پشت شووشەییکی لیئەو لە عەرزی دەروانی، شار جلیکی خۆلەمبشی لەبەردایە، سەر شەقام دەکهەم، قیلەتاوی دیار نییە، زبڵ و زال دایبۆشیو، شار دەلیی زبڵدانیک گەورەبە، بۆسار ولاتی داگرتوو، لەوانەبە میشکی سەر دەری، جەژنی پشیلە و سەگە، خواردنیان بەلاشە، بە دیتنی ئەو دیەنانەش دەلیی چنگ دەخەنە دلمەو، هیلنج دەدەن و دەرشیمەو، بەلارەلار بەرو بازار هەلەدەکشیم، دووکان و بازار ئاوالەن، لە چەقی بازار ڕادەووستم، تیکرای دووکاندارەکان لەبەر چاومدا وەک قەساب دەچن، جلوهرگی قەسابیان لەبەر دایە، کراسیکی ئاودامینی سپی پنۆک پنۆک خۆینی سووری لی بۆتە خال. عەترفرۆش، ئالتووون فرۆش، کتیب فرۆش و بەزاز تەنانەت ئەوانیش وەک قەساب دەچن، عەترفرۆش ئارەقە و جواناوی کچان، ئالتووون فرۆش کولم ولتو و چاوی ژنان، کتیب فرۆش میشک و دلی شاعیر و نووسەریان لە پشت شووشە دووکانەکانیانەو دانابوو بۆ فرۆشتن. لە دووکانی کووتال فرۆشیکدا کەولێ ئازەل و مەرویان هەلواسیبوو. لەسەر کورسی بونگایەکی مال و زەوی فرۆشتندا بە چوار قەساب لاق و دەستی کابرایەکی هەژاریان دەپەراند. قەساب جمە ی دی، قەسابستانیەکان پان و بەرین، بە بیزاریبەو لەشار

دەردەکهەوم، - لە گوتی چۆمی خۆم و جلەکانم دەشۆمەو. خۆین و ڕشانەو سواغی داوم «ئەمەم لەبەر خۆمەو کۆت: چۆم دەلیی قوراو هەر لرفە ی دی، چۆمی چی خۆ ئەو لە من پیستەر «ئەو شەم بە میشکدا هات» بەسەر پردی چۆمە کەدا دەپەرەمەو و بە بالای کێوکهە ی ئەو بەردا هەلەدێنم، مالی سربە و ئەسپ و شاری زبڵ و قەساب بەجی دێلم. لیبی دوور و دوورتر دەکهەمەو، جار لەگەل جار پەلکە زێربنە، لە هەزار ڕەنگ خۆی دەنوین، بۆن و بەرامە ی خۆشی گولان مەستیان کردووم. سەرخۆشی بۆنی خۆش، ئاوازی بالندەکان ڕۆج وەبەر جەستە ی نیو مەردوو مەدا دەکەنەو، وەسەر تروپکی چیا کەوتووم، کانیبەکی روون وەک چاوی قرژال لە نیوان دوو بەردەو هەلەدەقول، لەسەر بەردی لیوار کانیبە کە چۆک دادەدەم، وینە ی کەسکی تیک سەراو سەر و پۆترکی ئالۆزاو و چلکن، لا روومەت و چاوە چالدا چوو، لووتی بگری گیانی دەردەچی، چاوی بریو تە نیو چاوم، چەکەرە ی دەیان پرسیار لە میشکدا دەرو،

- ئەو کێیە؟ بلتی لە کوئی دیبیتم؟
چاویک بە میژوو ی تەمەندا دەخشینم، لە هیچ قوربیتیکدا وەبەر زەینم نای، دەلیی وەک فالگریک نووسراوەکانی سەر لە پی میشکم دەخۆینیتەو،
- نامناسیبەو؟
- ناوەللا
- حەح تەمەنیکە لەگەل تۆدا دەژیم، خۆت گیل مەکە!
- خۆت نەناسینی، ناتناسمەو!
- من وینە ی تۆم، یانی خۆت ناناسیبەو؟
- بۆچی؟ بەلام تۆ دەلیی بوونەوهریکی شاخیت، سەر و پۆترکی ئالۆزاو، روومەت و چاوە بە چالداچوو، قەت پرواناکەم تۆ وینە ی من بی!
- دەسسا لە هەلەدای، راست وینە ی خۆت، نەخەرەفاوی؟
پلە ی خۆینم بە رێژەبەکی زۆر هەلەدەکش، دەهری دەبم، هەموو وزە ی لەشم لە بالەکانمدا کۆدەکهەمەو، شەپلاغەبیک لە روومەتی ڕادەکشیم، ئاوەکە دەشلەقی و وینە کە بزر دەبم، - سەگباب بەشیتم دەزانی. دەم دەنیم بە گۆنای سەری کانیبە کەو، ئەو نەدی هەلەدەمژم تا سووکناییم دی، خۆم و جلوهرگە کەمی تیدا دەشۆمەو، پاک و خاوین لە لیواری کانیبە کەدا ڕادەکشیم، بە هەلمژینی هەواییکی فینک و خاوین، دەچمە ئامیزی خەونیک خۆشەو، قورسای لەشم لە کەمی دەدا، وەک پەری بال دەبیک بە دەم شەباییکی نەرمەو بەل دەگرم، هەر جارە و ریشالیکم لی دەبیتەو، ریشالەکان دەبنە دلۆپیک ئاوە خالیک هەلم، لە ئاسمانی بی کۆتاییدا دەبنە ئەندام.

سەرمەوزی ۱۳۸۲ هەتاوی